

STEDELIJK ONDERWIJS GENT SAMEN AAN DE POORT OVSG

POORTWACHTERSCHAP

DOEL

- Wat doet Stedelijk Onderwijs Gent op het vlak van poortwachterschap?
- Welke kansen zijn er in het project 'Samen aan de poort'?
- Dialoog

Stedelijk Onderwijs Gent

Poortwachterschap

POORTWACHTERSCHAP

- 'Samen aan de poort' wil schoolleiders en schoolteams versterken in gedeeld leiderschap waardoor er een cultuur heerst van gedeelde verantwoordelijkheid, er een klankbord gecreëerd wordt voor de schoolleider en de competenties binnen het team optimaal renderen
- 'Samen aan de poort' wil schoolleiders en schoolteams ook ondersteunen en versterken in hun rol als poortwachter. We gaan op zoek hoe je een verbindende en brede school voor de omgeving kan zijn maar ook hoe je jezelf als schoolleider en het schoolteam voor interne en externe druk kan beschermen

POORTWACHTERSCHAP IN GENT

Op welke manier worden scholen ondersteund?

- **Vanuit de groep directeurs:**

=>We krijgen veel autonomie

⇒Het vertrouwen in ons is groot

⇒Er is veel ondersteuning voorzien

Het schoolbestuur zien we als ondersteunend

Dit betekent veel voor ons welbevinden

POORTWACHTERSCHAP EN ONDERSTEUNING

Wat doet Stedelijk Onderwijs Gent concreet?

- Ondersteunde staf: buffer voor alles wat op ons afkomt
- Algemeen directeur
- Coördinerende directeurs: 4 regio's
- Beleidsmedewerkers
- Communicatiedienst
- Juridische dienst
- Personeel en organisatie: aanwervingen, loopbaanbegeleiding, vertrouwenspersoon, interne mobiliteit, meer aandacht voor psycho-sociaal welzijn: welzijnsenquête, stress en burn-out (vaak curatief, inzetten op preventief)

POORTWACHTERSCHAP EN ONDERSTEUNING

Wat doet Stedelijk Onderwijs Gent concreet

Pedagogische begeleidingsdienst (mentoren–begeleiding-experten-procescoaches)

Ondersteuningsnetwerk

Personeelsadministratie

Mobiele ploeg secretariaat

Facility Management: Onderhoud, reinigen van gebouwen, maaltijden,...

Investeren in brugfiguren

Investeren in extra uren zorgcoördinatoren

Beleidsondersteuners voorzien in scholen met meer dan één vestigingsplaats

Financiën en aankoopbeheer

...

BESTAANDE VORMEN VAN LEERGEMEENSCHAPPEN

- Regiovergaderingen (kracht van feedback door collega schoolleiders)
- Algemene directievergaderingen
- Collegagroepen: beginnende leerkrachten, beginnende directeurs, Lichamelijke opvoeding,... (kracht van feedback)
- Klankbordgroepen: beleidsmedewerkers bevragen de gebruiker
- IKZ: samen school maken
- Teams mogen zelf nadenken en beslissingen nemen in de onderwijshervorming
- Collega's die op eigen initiatief samenkomen
- Tweedaagse directeurs en werkgroepen (M-decreet, datageletterdheid,...)
- Op basis van pedagogisch project: Freinet en Jenaplan
- Leergemeenschappen in de scholen zelf: bv lerende teams
- Project: intervisie

PROJECT SAMEN AAN DE POORT

- Opleiding : 3 studiedagen
- Coaching on the job: minimum 2 halve dagen begeleiding op school/ in academie
- Intervisies/professionele leergemeenschappen: minimum 2 x om transfer te maken van studiedag naar praktijk + ervaringen delen

COMPETENTIES

- De schoolleider:

Kan de implicaties van de **externe uitdagingen** die zich aandienen, voor de eigen school (context) **inschatten**.

Kan, in overleg met het schoolteam, **doelgerichte keuzes** maken uit deze externe uitdagingen, zodat: de **visie van de school bewaakt wordt**, de draagkracht van de leden van het schoolteam gegarandeerd wordt, een veilige en betrouwbare werkomgeving in de school gecreëerd wordt.

Kan in overleg met het schoolteam de keuzes uitwerken met respect voor de leraar als autonome professional. Hierbij worden de middelen in brede zin (personeel, werkingsmiddelen, curriculum, professionele ontwikkeling, ...) ingezet voor de gekozen prioriteiten.

Kan, in overleg met het schoolteam, de uitwerking van de keuzes opvolgen en eventueel bijsturen; ☐ Kan gericht interne en externe expertise aanwenden om het realiseren van de keuzes te ondersteunen; ☐ Kan in het kader van zelfzorg deze keuzes maken, uitwerken en opvolgen met aandacht voor een **haalbare werkdruk** voor zichzelf

PROJECT GENT

Wie doet mee?

15 basisscholen (aanvankelijk 16)

1 DKO

Het is opvallend dat er veel scholen overbevraagd zijn

Het is sterk dat scholen responsief handelen en aangeven wat er nog extra kan en wat niet.

3 STUDIEDAGEN

- **Studiedag 1 (23 januari 2019):** (olv Wouter Schelfhout en Koen Marichal)
 - Inzicht verwerven in de wisselwerking tussen externe uitdagingen, schoolontwikkeling en de rol die een leidinggevende hierin kan spelen als poortwachter
 - Kansen en mogelijkheden zien in **gedeeld leiderschap en professionele leergemeenschappen** in functie van schoolontwikkeling
 - Inzicht verwerven in leiderschapsgedrag dat nodig is om een ontwikkeling op gang te krijgen
 - Kennismaken met enkele werkwijzen om een schoolteam te stimuleren om aan besluitvormingsprocessen deel te nemen
 - Mogelijkheden en valkuilen herkennen bij de veranderende rol als leidinggevende in een cultuur van gedeeld leiderschap
- **Studiedag 2 (27 maart 2019):** (olv Wouter Schelfhout en Pieter Sprangers)
 - Hoe pak je delen van leiderschap via leergemeenschappen concreet aan?
 - Wat is de rol van de procescoach?
 - Hoe maak ik dit haalbaar voor mijn team?
 - Welke rol neem ik als schoolleider in dit geheel op? Hoe coach ik de LG?
 - Hoe coach ik individuele lkn?
 - Hoe houd ik dit haalbaar voor mezelf?
 - Professionele dialoog
- **Studiedag 3 (23 september 2019):** (olv Wouter Schelfhout , Koen Marichal, Pieter Sprangers)

BEGELEIDING OP SCHOOL

- Per school of DKO zijn er 2à 3 begeleidingen voorzien. Op vraag meer.
- Autonomie van de school om te bepalen waar de focus ligt.
- Een overlay van gedeeld leiderschap en responsief vermogen toepassen op datgene waar de school mee aan het werk is.
- Optimalisatie van schoolbeleid en organisatie aan de hand van gedeeld leiderschap en responsief vermogen. Bewaken van draagkracht.
- Nieuwe initiatieven uitwerken met een overlay van gedeeld leiderschap en responsief vermogen

PRAKTIJKVOORBEELDEN

- De werking van reeds bestaande werkgroepen/leergemeenschappen optimaliseren
- Aanzet uitwerken om te komen tot leergemeenschappen
- Teams betrekken bij besluitvorming
- Draagkracht bewaken
- Delegeren
- Er komt te veel op ons af.: hoe gaan we hiermee om?
- Visieontwikkeling
- Projecten voor de toekomst voorbereiden met de bril van gedeeld leiderschap en responsief vermogen
- ...

2 INTERVISIES

Eerste interview

Leervragen vanuit de individuele scholen naar een universeel niveau gebracht + ingrediëntenlijst voor een recept

- Is gedeeld leiderschap een hefboom om met weerstanden in een team om te gaan
- Hoe bewaak je de draagkracht van je team
- Hoe hou je het vol als team als niet iedereen met de neus in dezelfde richting staat. Hoe blijf je mensen motiveren
- Kan gedeeld leiderschap bijdragen in het creëren van visie en de uitwerking hiervan? Wat is hiervoor nodig?
- Wat is de rol en het doel van een beleidsteam op school. Is er een verband met gedeeld leiderschap?
- Hoe zorg je voor een cultuur van gedeelde verantwoordelijkheid in je team?

2 INTERVISIES

- **Tweede intervisie: gedeeld leiderschap en responsief vermogen op directieniveau**
- Er is heel veel autonomie en vertrouwen
- We willen nog meer samenwerken
- We willen nog meer delen en leren van elkaar
- Vandaag bestaan er al verschillende initiatieven. Momenteel lopen we een proces om na te gaan hoe we deze initiatieven kunnen optimaliseren.
- We vinden het sterk om het bestaande in vraag te stellen, na te gaan hoe we beter kunnen worden en dit is een **sterkte van de organisatie!**

PRAKTIJKVOORBEELD LERENDE GEMEENSCHAP FREINET

- Ontstaan vanuit coöperatief gedachtengoed binnen de pedagogische visie
- Niet aangestuurd
- Diverse groepssamenstelling (basis en secundair, PBSOG, OVSG, Freinetexperts)
- Frequentie: 5 keer per jaar
- 2 collegagroepen

WERKING LEERGEMEENSCHAP FREINET

- Vaste items:

Afhaalronde: complimenten geven, een vraag stellen aan een collega, iets wat goed werkt of een wrevel

Literatuur voorstellen, lezen en bespreken. Linken met de visie en praktijkwerking.

Hoe doen we zaken die we moeten doen: bv m-decreet, leerlingvolgsysteem: hoe vinden we aansluiting met onze pedagogische visie?

WERKING LEERGEMEENSCHAP FREINET

- Educatieve bezoeken
- Samenwerkingsverbanden met Freinetbeweging, keerpuntscholen
- Delen van focussen (bv ijsbergrekenen)
- Collegagroepen
- Onderzoekend werken (andere leerplannen)
- Zaken uittesten om met de teams te ontwikkelen bv invariantenspel
- Visieteksten schrijven: evalueren en zorg
- Teamveranderingen en schoolveranderingen worden samen besproken
- De werking in de verschillende scholen voorstellen: elk met eigen accenten
- Trajecten en processen worden gedeeld

GROEIKANSEN

- Bestaande initiatieven afstemmen op elkaar
- Meer intervisie en methodieken toepassen in vergaderingen
- Bestaand lerend netwerk freinetonderwijs: hoe betrekken we de niet-freinet scholen?
- Kiezen we voor nieuwe lerende netwerken naast bv het bestaande op basis van pedagogisch project? Of anders?
- We zijn op zoek naar creatieve ideeën om binnen de schoolopdracht schoolteams de ruimte te geven om samen te leren, samen te delen en samen te creëren.
- Hoe kunnen we ons organiseren om meer verantwoordelijkheden te delen en samen te werken? Bewaken we hierdoor de draagkracht?

INTERVISIE GROEIKANSEN

Ondanks alle goede initiatieven en ondersteuning zijn er groeikansen.

Kunnen we elkaar inspireren?

- Creatieve ideeën om binnen de schoolopdracht schoolteams ruimte te geven om samen te leren, samen te delen en samen te creëren.
- Hoe kunnen we ons organiseren tussen scholen onderling zodat we meer verantwoordelijkheden kunnen delen en samenwerken? Werken we dan efficiënter en verminderen we hierdoor de taaklast?
- Wat kan de school/de schoolleider/het schoolteam ondernemen om de draagkracht te bewaken en toch te werken aan een kwaliteitsvolle responsieve school?